

Sygn. akt II AKa 119/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Danuta Matuszewska

Sędziowie: SSA Dorota Rostankowska (spr.)

SSA Grażyna Świdorska - Wandor

Protokolant: sekr.sądowy Karolina Petruczenko

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku Krzysztofa Nowickiego

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2015 r.

sprawy

skazanego A. P.

o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 26 stycznia 2015 r., sygn. akt **IV K 140/14**

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. S. R. – Kancelaria Adwokacka w G. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem złotych sześćdziesiąt groszy) brutto tytułem zwrotu nieopłaconych kosztów obrony z urzędu udzielonej skazanemu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia skazanego od wydatków w postępowaniu odwoławczym, którymi obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gdańsku rozpoznawał wniosek o wydanie wyroku łącznego wobec **A. P.**, który został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 4.12.2001r. w sprawie sygn. IV K 37/97 za przestępstwo z art.310 § 2 kk popełnione w dniu 3.08.1996r. na karę roku pozbawienia wolności;
2. Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 23.09.2003r. w sprawie sygn. II K 1128/03 za przestępstwa z art.226 § 1 kk popełnione w dniu 26.02.2003r. na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności;

3. Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 15.12.2003r. w sprawie sygn. IV K 57/03 za przestępstwo z art.197 § 3 kk popełnione w dniu 12.08.1996 r. na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

4. Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 20.05.2004r. w sprawie sygn. II K 1791/00 za przestępstwo z art.280 § 1 kk popełnione w dniu 4.10.1997r. na karę 2 lat pozbawienia wolności;

5. Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 11.10.2006r. w sprawie sygn. II K 167/05 za przestępstwa:

- z art.286 § 1 kk w zb. z art.270 § 1 kk w zw. z art.11 § 2 kk popełnione w dniach 13.08.2004r., 14.08.2004r., 17.08.2004r. na karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę 30 stawek dziennych po 10 złotych każda,

- z art.263 § 2 kk popełnione w dniu 12.10.2004r. na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

- z art.270 § 1 kk popełnione w dniu 9.08.2004r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

6. Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z dnia 3.09.2007r. w sprawie sygn. II K 1383/05 za przestępstwa:

- z art.226 § 1 kk popełnione w dniu 17.05.2005r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności,

- z art.224 § 2 kk popełnione w dniu 17.05.2005r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

7. Sądu Rejonowego w Wejherowie z dnia 17.12.2007r. w sprawie sygn. II K 723/05 za przestępstwo z art.226 § 1 kk popełnione w dniach 23 i 27 czerwca 2005r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

8. Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 25.03.2008r. w sprawie sygn. IX K 378/06 za przestępstwo z art.189 § 2 kk popełnione nie później niż od dnia 12.12.1999r. do najwcześniej 13.12.1999r. na karę 3 lat pozbawienia wolności;

9. Sądu Rejonowego w Wejherowie z dnia 29.10.2009r. w sprawie sygn. II K 280/09 za przestępstwa z art.226 § 1 kk w zw. z art.31 § 2 kk popełnione w dniach 23.10.2008r. i 28.10.2008r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

10. Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 16.03.2010r. w sprawie sygn. II K 56/09 za przestępstwo z art.280 § 1 kk w zb. z art.275 § 1 kk w zb. z art.276 kk w zw. z art.11 § 2 kk w zw. z art.64 § 1 kk popełnione w dniu 28.05.2007r. na karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

11. Sądu Rejonowego w Wejherowie z dnia 16.11.2011r. w sprawie sygn. II K 69/11 za przestępstwo z art.270 § 1 kk w zw. z art.64 § 1 kk w zw. z art.31 § 2 kk popełnione w dniu 27.04.2010r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

12. Sądu Rejonowego w Wejherowie z dnia 16.11.2011r. w sprawie sygn. II K 392/09 za przestępstwa:

- z art.226 § 1 kk w zw. z art.31 § 2 kk popełnione w dniu 28.05.2008r. i

13.11.2008r. na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności,

- z art.190 § 1 kk w zb. z art.226 § 1 kk w zw. z art.11 § 2 kk w zw. z art.31 § 2 kk popełnione w dniu 3.10.2008r. na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności,

karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności;

Wyrokiem łącznym z dnia 26 stycznia 2015r. w sprawie sygn. akt IV K 140/14:

na podstawie art.85 kk, art.86 § 1 kk, art.569 § 1 kpk i art.570 kpk połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone prawomocnymi wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Wejherowie w sprawie sygn. II K 280/09,

- Sądu Rejonowego w Gdyni w sprawie sygn. II K 56/09,
- Sądu Rejonowego w Wejherowie w sprawie sygn. II K 392/09,

i wymierzył A. P. karę łączną 5 lat pozbawienia wolności;

na podstawie art.63 § 1 kk w zw. z art.577 kpk na poczet wymierzonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawach podlegających połączeniu od dnia 14.06.2007r. do dnia 27.07.2007r. i od dnia 14.07.2014r. do dnia 26.01.2015r.;

pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach podlegających połączeniu pozostawił do odrębnego wykonania;

na podstawie art.17 § 1 pkt 7 kpk umorzył postępowanie w zakresie dotyczącym połączenia kar wymierzonych wyrokami:

- Sądu Okręgowego w Gdańsku w sprawach sygn. IV K 37/97 i IV K 57/03,
- Sądu Rejonowego w Gdyni w sprawach sygn. II K 1791/00, II K 1128/03, IX K 378/06 i II K 167/05
- Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku w sprawie sygn. II K 1383/05,
- Sądu Rejonowego w Wejherowie w sprawie sygn. II K 723/05;

na podstawie art.572 kpk umorzył postępowanie w zakresie objęcia wyrokiem łącznym kary wymierzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Wejherowie w sprawie sygn. akt II K 69/11;

na podstawie art.626 § 1 kpk, art.624 § 1 kpk zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów sądowych.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego zaskarżając go wyrok w części dotyczącej kary i zarzucając mu rażącą niewspółmierność orzeczonej kary łącznej 5 lat pozbawienia wolności, w warunkach gdy okoliczności dotyczące skazanego, jego właściwości osobiste oraz związek czasowy między popełnionymi przestępstwami uzasadniają orzeczenie kary łącznej przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji.

Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie kary łącznej 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

względnie

o uchylenie zaskarżanego orzeczenia oraz skierowanie sprawy do ponownego rozpatrzenia.

Dwa pisma zatytułowane „skarga” złożył także skazany A. P.. Zostało ono ujawnione w toku rozprawy odwoławczej w trybie art.453 § 2 kpk.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego jest bezzasadna w stopniu oczywistym i jako taka nie zasługuje na uwzględnienie.

Nie sposób podzielić stanowiska skarżącego, jakoby orzeczona wobec skazanego A. P. kara łączna pozbawienia wolności raziała swą surowością.

Sąd Apelacyjny doszedł do wniosku, że wymierzenie kary łącznej poprzedzone zostało właściwą oceną i uwzględnieniem wszystkich okoliczności mających wpływ na jej intensywność. Przekonuje o tym obszerna argumentacja przytoczona na ten temat w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, którą należy uznać za trafną. Zarzut rażącej niewspółmierności byłby uzasadniony, gdyby miało miejsce przekroczenie granic swobodnego uznania sędziowskiego, co w przedmiotowej sprawie nie miało miejsca.

Słusznie Sąd Okręgowy uznał, że przy wymiarze kary łącznej w powyższej sprawie brak jest podstaw do zastosowania zarówno zasady pełnej absorpcji, jak i kumulacji. Skarżący wskazując na więź czasową między przestępstwami objętymi przedmiotowym wyrokiem łącznym wskazuje jedynie na czyny popełnione w 2008r. (w sprawach: II K 280/09 i II K 392/09), pomijając te popełnione w 2007r. (w sprawie II K 56/09). Tymczasem rację ma Sąd Okręgowy twierdząc, że więź czasowo – przestrzenna pomiędzy przestępstwami była stosunkowo odległa – od maja 2007r. do listopada 2008r. a cztery spośród pięciu przestępstw objętych przedmiotowym wyrokiem łącznym mają tożsamą lub zbliżoną kwalifikację prawną, jedno przestępstw godziło w odmienne dobra chronione prawem. Tym samym – zdaniem sądu odwoławczego - związek podmiotowy i przedmiotowy pomiędzy tymi czynami nie jest tak bliski i ścisły aby uzasadniał zastosowanie zasady absorpcji. Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie i doktrynie stanowiskiem, przy wymiarze kar łącznych bierze się pod uwagę stopień związku między poszczególnymi przestępstwami, ich łączność przedmiotową i podmiotową. Im związek ten jest ściślejszy, tym bardziej przeważa absorbowanie poszczególnych kar, im luźniejszy – ich kumulacja. Sąd Apelacyjny nie podziela poglądu skarżącego, że istnieją podstawy do zastosowania w powyższej sprawie zasady absorpcji przy wymierzaniu kary łącznej a kara tak orzeczona nie stworzy u skazanego przeświadczenia, że uniknął części odpowiedzialności karnej za swoje czyny. Zastosowanie bowiem zasady absorpcji, czyli wymierzenie kary łącznej na poziomie najwyższej z kar jednostkowych spowodowałoby bowiem zniwelowanie kar orzeczonych za pozostałe cztery przestępstwa popełnione przez skazanego a wchodzące w skład wyroku łącznego będącego przedmiotem kontroli instancyjnej. Jak już wyżej wskazano, w realiach przedmiotowej sprawy brak jest podstaw do zastosowania zasady absorpcji przy wymiarze kary łącznej.

Za dowolne uznać należy stanowisko apelującego o krytycznym stosunku skazanego do popełnionych przestępstw, nie znajduje to bowiem odzwierciedlenia w dowodach zgromadzonych w sprawie, w szczególności opinii o skazanym z jednostki penitencjarnej. Opinia o skazanym jest umiarkowanie pozytywna a zachowanie skazanego w warunkach izolacji więziennej ocenione zostało jako przeciętne.

Biorąc pod uwagę wskazane wyżej okoliczności, skutecznego argumentu przemawiającego za zastosowaniem zasady absorpcji przy orzekaniu wobec skazanego A. P. kary łącznej pozbawienia wolności nie może stanowić podnoszona w apelacji okoliczność popełnienia przez skazanego 5 lat temu ostatniego przestępstwa objętego wyrokiem skazującym.

Przechodząc do zagadnienia „rażącej niewspółmierności kary”, jakim to przymiotem w ocenie apelującej cechuje się kara łączna pozbawienia wolności wymierzona przez Sąd Okręgowy w zaskarżonym orzeczeniu, Sąd II instancji pragnie wpieryw wskazać na kwestie następujące.

Bezspornie Sąd I instancji ma ustawowo zagwarantowaną swobodę w ferowaniu wyroku, w tym kształtowaniu wymiaru kary. Rolą zaś Sądu Odwoławczego w tym zakresie jest kontrola, czy granice swobodnego uznania sędziowskiego, stanowiącego zasadę sądowego wymiaru kary nie zostały przekroczone w rozmiarach nie dających się zaakceptować.

Ustawa traktuje jako podstawę odwoławczą tylko taką niewspółmierność kary, która ma charakter rażącej (art.438 pkt.4 kpk), a która zachodzić może tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można byłoby przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd I instancji, a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art.53 kk. Na gruncie art.438 pkt.4 kpk nie chodzi bowiem o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczasową nazwać można byłoby – również w potocznym znaczeniu tego słowa – „rażąco niewspółmierną”, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować. W przedmiotowej sprawie taka dysproporcja nie występuje. Skarżący nie wykazał zatem okoliczności mających znaczenie dla wymiaru kary łącznej, których bądź orzeczona kary nie uwzględnia w ogóle, bądź uwzględnia je w stopniu niedostatecznym.

Sąd Odwoławczy mając na uwadze powyższe wywody, ogólne i szczególne zasady wymiaru kary, zwłaszcza potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa oraz przy uwzględnieniu faktu, iż zgodnie z zasadą

kumulacji skazany miałby do odbycia karę 5 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności uznał, że karą współmierną jest kara łączna 5 lat pozbawienia wolności.

W piśmie z dnia 2 lutego 2015r. ujawnionym w toku postępowania odwoławczego w trybie art.453 § 2 kpk skazany A. P. kwestionuje reprezentowanie go przez obrońcę w toku postępowania przed Sądem I instancji. Sąd Apelacyjny zatem odnie się do tej kwestii w niniejszym uzasadnieniu, mimo że pisma oskarżonych (tu skazanego) składane obok apelacji wywiedzionych od wyroków sądów okręgowych co do zasady nie wywołują skutków w zakresie zgłoszonych w nich zarzutów (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30.10.2014r. w sprawie II KK 88/14). Nie dotyczy to jednak treści, które wskazują na możliwość zaistnienia bezwzględnych przyczyn odwoławczych lub przesłanek z art.440 kpk. Z uwagi na fakt, że obrona w przedmiotowej sprawie była obligatoryjna, przedmiotem oceny Sądu II instancji był podniesiony we wskazanym piśmie skazanego brak obrońcy przed Sądem Okręgowym. Zarzut ten uznać należy za całkowicie bezzasadny. Jak wynika bowiem z protokołu rozprawy (k.127 akt sprawy), skazany był reprezentowany przez obrońcę w toku całej rozprawy głównej przed Sądem I instancji. Obrońca również wywiódł apelację w powyższej sprawie. Wbrew twierdzeniom skazanego, Sąd Okręgowy dysponował również opinią o skazanym nadesłaną z jednostki penitencjarnej.

W piśmie z dnia 6 kwietnia skazany kwestionuje prawidłowość połączenia poszczególnych wyroków jednostkowych węzłem kary łącznej w wyroku łącznym. Również i te zarzuty nie są zasadne. Brak jest bowiem podstaw prawnych do połączenia skazanemu wszystkich wyroków jednostkowych w jakich został skazany. Sąd Okręgowy w sposób wyczerpujący i prawidłowy wskazał powody, dla których połączył skazanemu wyroki wskazane w zaskarżonym orzeczeniu.

Z tych wszystkich względów oraz nie stwierdziwszy bezwzględnych przesłanek odwoławczych, utrzymano w mocy zaskarżony wyrok.

Na mocy przepisów § 2 ust.1, 2 i 3, § 14 ust.5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu orzeczono o wynagrodzeniu za obronę z urzędu udzieloną skazanemu A. P. w postępowaniu odwoławczym.

O wydatkach za postępowanie odwoławcze Sąd Apelacyjny orzekł na mocy art.626 § 1 kpk w zw. z art.624 § 1 kpk w zw. z art.634 kpk zwalniając skazanego od obowiązku ich ponoszenia i obciążając nimi Skarb Państwa.